

## آذربایجان و هویت ملی

\* نعمت احمدی

E-mail: nematahmedi@gmail.com

\*\* علی درازی

E-mail: hossein.1677@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۱۰/۲۶

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۴/۱

### چکیده

سال‌هاست در ذهن برخی از ایرانیان به خصوص ساکنان آذربایجان بحثی وجود دارد به نام نژاد؛ این‌که از نظر نژادی مردم آذربایجان در کدام طبقه نژادی قرار می‌گیرند؟ ترک یا آذری؟ به نظر می‌رسد اهمیت این موضوع با مطرح شدن اندیشه‌های پان‌ترکیسم و پان‌تورانیسم در ایران بیشتر نیز شده است. این مسأله را می‌توان در آثار برخی محققان و نویسندگان تاریخ معاصر و علوم سیاسی نیز به خوبی دریافت.

محصول و نتیجه این پژوهش که با روش تحلیلی و تطبیقی و با بهره‌گیری از منابع اولیه صورت گرفته، این حقیقت را آشکار می‌سازد که از سویی ترک‌نژاد خوانده شدن ساکنان آذربایجان بیشتر به تبعیت از زبان ترکی مردم این منطقه مصطلح گردیده است. از سویی دیگر در زمان حال نیز برخی از نویسندگان اکثراً خارجی و وابسته به جریان‌های سیاسی پان‌ترکیسم و پان‌تورانیسم با جعل تاریخ، سعی در القاء هویت و نژاد ترکی به ساکنان آذربایجان دارند. درحالی‌که آثار پژوهشگران مراکز معتبر علمی جهان حتی در خود برخی از این کشورهای همسایه نیز معترف به تفاوت‌های بنیادین نژادی بین ساکنان آذربایجان و اقوام ترک بوده و همخوانی و شباهت‌های اساسی ساکنان آذربایجان با مردم فلات ایران را نشان می‌دهند.

**کلید واژه‌ها:** آذربایجان، ایران، ناسیونالیسم، ترکی، آذری، هویت.

\* استادیار گروه تاریخ دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز

\*\* دانشجوی کارشناسی‌ارشد تاریخ دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز، نویسنده مسئول